

KÄSKKIRI

20.03.2018 nr 1.1-4/65

Hiiu maakonnaplaneeringu 2030+ kehtestamine

I ASJAOLUD

Esimene Hiiu maakonnaplaneering koostati 1997-2001, seda on täpsustatud ja täiendatud järgmiste teemaplaneeringutega: „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“, „Sotsiaalne infrastruktuur“, „Tuuleenergeetika“.

Vaatamata tehtud täiendustele ja täpsustustele, maakonnaplaneeringu põhisisu vananes ega vastanud muutunud maakonna oludele. Selleks, et kaasajastada ja luua sisult ning kvaliteedilt ühtlased maakonnaplaneeringud, algatas Vabariigi Valitsus 18.07.2013 korraldusega nr 337 uute maakonnaplaneeringute koostamise kõigis maakondades, sh Hiiumaal, kuni 30.06.2015 kehtinud PlanS § 7 lõikes 3 sätestatud ülesannete lahendamiseks. Hiiu maakonnaplaneeringu lähteseisukohad on välja kasvanud Vabariigi Valitsuse 18.07.2013 korralduse nr 337 p. 5 lisast, tagamaks ühtsed alused kõikidele maakonnaplaneeringutele.

Uute maakonnaplaneeringute eesmärgiks sai eelkõige maakondade ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määratlemine, kohalike omavalitsuste üleste huvide väljendamine ning riiklike ja kohalike vajaduste ja huvide tasakaalustamine. Sealjuures ruumilise arengu kujundamine pidi vastama üleriigilise planeeringu „Eesti 2030+“ koostamise ajal kokku lepitud visioonile ja arengusuundadele.

Maakonnaplaneering hõlmab tervet Hiiu maakonna territooriumi ning see on koostatud pikaks ajaperioodiks, perspektiiviga 2030+. Maakonnaplaneeringuga formuleeritakse ka Hiiumaa arenguvision aastani 2030+:

Hiiumaa on loodust hoidva ja väärtustava elujõulise uuendusmeelse kogukonnaga saar Läänemeres, kus on atraktiivne elamis-, ettevõtlus- ja külastuskeskkond.

Visioonist lähtuvalt on seatud Hiiumaa ruumilise arengu eesmärgid:

- 1.1.Hiiumaa kultuuri- ja loodusväärtused on hoitud ning teadvustatud ja loodusressursid keskkonnasäästlikult majandatud.

Atraktiivse asulamaastiku, hoonestuse ja kultuurimaastiku säilitamine on oluliseks saare arengueelduseks. Alad, kus on identiteediväärtus, kultuurilis-ajaloolised, esteetilised ja looduslikud väärtused kontsentreerunud ning paremini säilinud või eksponeeritud, on määratletud väärtuslike maastikena (ptk 2.1).

Arengueelduseks on samuti puhas ja mitmekesine loodus turismi- ja elukeskkonnana. Hiiumaad iseloomustavad kõrge metsasus, suur kaitsealade osakaal ja suhteliselt madal põllustatus. Et tagada looduslike alade ja kaitsealade omavaheline sidusus ning ühendada need ühtseks võrgustikuks, on määratletud roheline võrgustik (ptk 2.3).

Hiiumaa sinise võrgustiku moodustavad siseveekogud – jõed, ojad, kraavid ja järved (ptk 2.7).

Et tagada põllumajandusmaade kasutamine põllumajanduslikuks tegevuseks, on määratletud väärtuslikud põllumajandusmaad (ptk 2.2). Hiiumaal loetakse väärtuslikuks põllumajandusmaad, mille boniteet on üle 28 hindepunkti.

Maakonnaplaneeringus on näidatud maardlad (ptk 2.6), maavara kasutusperspektiivi järgi on maardlad jagatud kolme kategooriasse.

Maakonnaplaneering näeb ette kogu Hiiumaa turismipotentsiaali maksimaalset kasutamist, sh loodus- ja mereturismi arendamist. Maastikuväärtuste säilitamine, puhkealade (ptk 2.4) ja sadamavõrgustiku (ptk 4.3) arendamine loob eeldused turismi arenguks. Planeeringuga on määratud olulised puhkealad (ptk 2.4).

1.2. Hiiumaa on logistiliselt sidus ja maailmaga aktiivselt suhtlev maakond.

Eesmärgi täitmiseks on oluline keskuste võrgustiku (ptk 1.3) arendamine, saare siseste liikumisvõimaluste parendamine, sh ühistranspordi arendamine (ptk 1.4), teede tolmuvabaks muutmine (ptk 4.1) ja kergliikluse arendamine (ptk 4.2).

Hiiu maakond moodustab ühe toimepiirkonna (ptk 1.2). Arvestades prognoositavat elanikkonna vähenemist ja vananemist ning teenuste alternatiivsete kättesaadavusviiside (e-teenused, koju toodavad teenused) lisandumist, on kavandatud keskuste võrgustik (ptk 1.3) selliselt, et teenuste kättesaadavus oleks elanikkonnale tulevikus piisavalt hea otstarbekuse piires.

Regionaalsete teenuste säilimisel, arendamisel ja kujundamisel tuleb arvestada Hiiumaa saarelist eripära, lähtuda ei saa ainult rahvaarvust.

Ühistransporditeenus (ptk 1.4) peab keskuste vahel säilima.

Hiiumaa-sisene sidusus on elu- ja töökohtade kokkusobitamise, inimeste tihedama suhtluse, kohaliku majanduse elavdamise, laialdasemate vaba aja veetmise ja õppimisvõimaluste eelduseks.

Ühenduste parendamiseks mandri ja saarte vahel on vajalik sadamate ja Kärddla lennujaama arendamine (ptk 4.4). Sadamaid on oluline arendada nii mereturismi, kalanduse kui ka kaubavedude eesmärgil (ptk 4.3), võimalikult mitmekesine kasutus muudab sadamad konkurentsivõimelisemaks

1.3. Hiiumaa majandus on uuenduslik, jätkusuutlik ja mitmekesine.

Oluline on olemasolevate tootmisalade (ptk 1.5) laiendamise võimaluste säilitamine ning nende baasil klastrite moodustamine.

Ettevõtluse ja tööstuse arenguks on olulised elektrivõrgu arendamine ja elektrivarustuskindluse parendamine (ptk 4.5). Energeetika mõjutab kõiki kogukonna

majandusliku ja sotsiaalse elu aspekte, omades olulist mõju impordi-eksporti saldole, konkurentsivõimele, tööhõivele ja elukvaliteedile. Olulised on nii taastuvenergeetika arendamine kui ka põhivõrgu toomine Hiiumaale.

Arengueesmärkide elluviimisel on oluline arendada koostööd riigiasutuste, omavalitsuse ja erasektori vahel (Lisa 1. Tegevuskava).

Maakonnaplaneeringu koostamisel on olnud sisendiks olemasolevad riiklikud, aga ka maakondlikud arengukavad, strateegiad, planeeringud ning Rahandusministeeriumi (kuni 2015. aastani Siseministeerium) planeeringute osakonna koostatud või tellitud juhendid, erinevate ametkondade või huvigruppide arenguvajadused, seisukohad, uuringud, arengu- või investeerimiskavad. Lisaks on koostamisel arvesse võetud üleriigilises planeeringus Eesti 2030+ sätestatud eesmärged, olemasolevaid riigi tasandi riskianalüüsi ja teisi riigi tasandi strateegilisi dokumente.

Maakonnaplaneering koosneb seletuskirjast, põhijoonisest (mõõtkava 1:100 000), mis täiendavad üksteist ja moodustavad ühtse terviku, ning lisadest. Planeeringu lisad on: 1. Maakonnaplaneeringu tegevuskava; 2. Hiiumaa ühistranspordi mudeli väljatöötamine; 3. Väärtuslike maastike register; 4. Hiiu maakonna olemasolev olukord ja ruumiline analüüs; Lisa 5. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne.

Maakonnaplaneeringu koostamise konsultant oli Artes Terrae OÜ (Maila Kuusik, Heiki Kalberg), keskkonnamõjude hindamist viis läbi Skepast&Puhkim AS (Juhtekspert Veronika Verš, töörühm Kristiina Ehapalu, Raimo Pajula ja Kersti Ritsberg.). Ekspertidena olid kaasatud Karel Pomerants ja Sergei Nikolajevski (Elektrilevi OÜ); Ilja Matjas, Oleg Tsernobrovkin ja Kalev Kukk (Elering AS); Siim Paist (Nelja Energia AS); Allan Mäll (Kärdla Lennujaam); Imre Antso ja Dago Antov (inseneribüroo Stratum); Janek Sõnum (Päästeameti Demineerimiskeskus).

Maakonnaplaneeringu koostamist korraldas Hiiu Maavalitsus.

II MENETLUSE KÄIK

Planeeringulahenduse koostamine kuni vastuvõtmiseni

Vabariigi Valitsus tegi 18.07.2013 (muudetud 27.09.2015 korraldusega nr 405) korraldusega nr 337 „Maakonnaplaneeringute algatamine“ maavanematele ülesandeks korraldada maakonnaplaneeringute koostamine kogu maakonna territooriumil koos keskkonnamõju strateegilise hindamisega. Hiiu maavanem algatas keskkonnamõju strateegilise hindamise (*edaspidi KSH*) 09.08.2013 korraldusega nr 1-1/2013/203 „Hiiu maakonnaplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“.

27.11.2013 moodustas Hiiu maavanem korraldusega nr 1-1/2013/203 juhtrühma maakonnaplaneeringu koostamiseks, kuhu kuulusid Hiiumaa omavalitsuste, ametkondade ja naabermaakondade esindajad. Juhtrühma ülesanne oli maakonnaplaneeringu koostamise jooksul tekkivate sisuliste või menetlusega seonduvate küsimuste arutelu ja ettepanekute tegemine maavanemale.

Maakonnaplaneeringuga paralleelselt viidi läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine. Hindamise tulemused on integreeritud maakonnaplaneeringu seletuskirja.

Maakonnaplaneeringu koostamisel toimus kolm avalikku väljapanekut ja neli avalikku arutelu. Avalikud arutelud ja väljapanekud toimusid maakonnaplaneeringu lähteseisukohtade, eskiisi ja planeeringulahenduse tutvustamiseks. Avalikel väljapanekutel esitati arvukalt ettepanekuid, mis enamasti maakonnaplaneeringu koostamisel ka arvesse võeti. Peamine teema aruteludel oli energeetika, seetõttu kutsuti avalikele aruteludele osalema ka energeetika valdkonna spetsialiste.

Alates 01.07.2015 hakkas kehtima uus planeerimisseadus. Kuna planeering algatati enne seda, siis tulenevalt ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 1 lõikest 1 on planeeringu menetlemisel järgitud kuni 30.06.2015 kehtinud planeerimisseadust (RT I, 13.03.2014, 97).

13.10.2015 kirjaga nr 12-2/2015/628-1 palus Hiiu Maavalitsus Rahandusministeeriumi seisukohta täiendavate kooskõlastuste määramiseks. Kuna maakonnaplaneeringusse muutmata kujul üle võetav maakonna teemaplaneering „Tuuleenergeetika“ oli saanud nõutavad kooskõlastused, võttes arvesse maakonnaplaneeringuga kavandatavate tegevuste iseloomu ja tuginedes ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 1 lõikele 1 ning kuni 30.06.2015 kehtinud PlanS § 17 lõike 3 punktile 1, palus Rahandusministeerium maakonnaplaneering kooskõlastada ka Tehnilise Järelevalve Ametiga.

Maakonnaplaneeringu on kooskõlastanud Lääne maavanem, Saare maavanem, Hiiu Vallavolikogu, Käina Vallavolikogu, Kaitseministeerium, Sotsiaalministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Maaeluministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium, Muinsuskaitseamet, Maanteeamet, Maa-amet, Päästeamet, Keskkonnaamet, Veeteede Amet, Politsei- ja Piirivalveamet, Tehnilise Järelevalve Amet.

Maakonnaplaneeringut ei kooskõlastanud Emmaste Vallavolikogu ja Pühalepa Vallavolikogu. Pühalepa Vallavolikogu ei ole viidanud vastuolule seadustega ega muude õigusaktidega, kõigi Pühalepa Vallavolikogu poolt esitatud ettepanekute ja märkustega arvestati, seega lähtudes kuni 30.06.2015 kehtinud PlanS § 17 lg -st 4 saab maakonnaplaneeringu lugeda Pühalepa Vallavolikogu poolt kooskõlastatuks. Emmaste Vallavolikogu on viidanud vastuolule mitmete seadusesätetega. Hiiu Maavalitsus oli seisukohal ning samuti Rahandusministeerium jõudis järelevalve käigus seisukohale, et maakonnaplaneering ei ole vastuolus volikogu poolt välja toodud seadusesätetega, seega saab maakonnaplaneeringu lugeda Emmaste Vallavolikogu poolt kooskõlastatuks.

Planeeringu vastuvõtmine ja avalikustamine

Maakonnaplaneering võeti vastu 09.06.2016 Hiiu Maavanema korraldusega nr 1-1/2016/109 „Hiiu maakonnaplaneeringu vastuvõtmine“ ja suunati PlanS § 18 kohasele avalikule väljapanekule, mis toimus 17.06-31.07.2016. Maakonnaplaneeringu avalik arutelu toimus 31.08.2016.

Avaliku väljapaneku jooksul tuli maakonnaplaneeringule seitse kirja ettepanekutega, neist kaks ametiasutuste poolt. Maa-ameti poolt esitatud ettepanekud puudutasid maardlate piiride täpsustamist ning Kaitseministeeriumi ettepanekud tuuleenergeetikat, ettepanekutega arvestati. Enim ettepanekuid ning vastuväiteid esitati planeeritavate elektriühenduste teemal. Ettepanekutega arvestati osaliselt põhjusel, et maakonnaplaneering on strateegiline dokument, millega antakse elektrivõrgu arengu põhimõtted ja kasutustingimused, ei seata kitsendusi ning määratakse elektritrasside põhimõttelised skemaatilised koridorid. Detailselt lahendatakse elektriliini paiknemine ja muud tehnilised tingimused järgmistes etappides.

KSH aruanne on Keskkonnaameti poolt heaks kiidetud 07.11.2016 kirjaga nr 6-2/16/3556-9. Keskkonnaameti hinnangul on KSH aruanne sisult piisav maakonnaplaneeringu kehtestamiseks, KSH tulemustega on maakonnaplaneeringus arvestatud ning nii KSH aruanne kui ka KSH menetlus vastavad keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses toodud nõuetele.

III PLANEERINGU JÄRELEVALVE

10.11.2016 saatis Hiiu Maavalitsus maakonnaplaneeringu Rahandusministeeriumisse järelevalvesse kirjaga nr 12-2/2016/572-1. Järelevalve toimus kuni 19.12.2017.

Rahandusministeeriumi ülesandeks järelevalve teostamisel oli maakonnaplaneeringu menetluse planeerimisseaduses esitatud nõuetele vastavuse kontrollimine, maakonnaplaneeringu õigusaktidele vastavuse kontrollimine, maakonnaplaneeringu liigilt üldisemale kehtestatud planeeringule vastavuse kontrollimine, samuti maakonnaplaneeringu avalikul väljapanekul kirjalikke vastuväiteid esitanud isikute ning maakonnaplaneeringu koostamist korraldava maavalitsuse ärakuulamine ja seisukoha esitamine vastuväidete kohta, kui maakonnaplaneeringu koostamisel vastuväiteid ei arvestatud.

Koos maakonnaplaneeringuga esitas Hiiu Maavalitsus ülevaate ka planeeringu avalike väljapanekute ajal esitatud ettepanekutest ja vastuväidetest, mida maakonnaplaneeringu koostamisel ei arvestatud.

Kuni 30.06.2015 kehtinud PlanS § 23 lg 3 punktist 5 tulenevalt korraldas Rahandusministeerium 30.10.2017 Hiiu Maavalitsuse ja vastuväiteid esitanud isikute ärakuulamise. Tulenevalt PlanS § 23 lg 3 punktist 5 on Rahandusministeerium esitanud kõikidele avalikul väljapanekul vastuväiteid esitanud isikutele, kelle poolt esitatud vastuväiteid ei arvestatud, oma kirjalikud seisukohad.

MTÜ Hiiu Tuul, Lembit Vainumäe ja Kristi Ugam esitasid vastuväite, mille kohaselt on maakonnaplaneeringu koostamisel rikutud kuni 30.06.2015 kehtinud PlanS § 14 lõiget 2, mis nägi ette, et maakonnaplaneeringu koostamist korraldav maavanem on kohustatud tagama maakonnaplaneeringu koostamise käigus kogutud andmete ja materjalide säilimise ning huvitatud isikutele kättesaadavuse. Vastuväite kohaselt ei olnud kättesaadav TTÜ poolt 2008. aastal koostatud uuring „Hiiumaa avamere tuulepark ja selle liitumine elektrisüsteemiga“, mille alusel on maakonnaplaneeringusse sisse viidud olulised trassid.

Hiiu maavanem selgitas, et maakonnaplaneeringu koostamisel on kasutatud üht skeemi eelpoolnimetatud uuringust, kuid uuringut tervikuna ei ole maakonnaplaneeringu koostamisel kasutatud. Hiiu Maavalitsus ei olnud ka nimetatud uuringu tellija, seepärast ei saanud uuring planeeringu materjalide hulgas kättesaadav olla.

Järelevalvaja jäi seisukohale, et vaatamata asjaolule, et maakonnaplaneeringus toodud skeem põhineb eelviidatud uuringul, ei saa väita, et nimetatud uuringut ennast oleks maakonnaplaneeringu koostamisel kasutatud, mistõttu ei ole põhjendatud ka maakonnaplaneeringus sellele viitamine.

MTÜ Hiiu Tuul, Lembit Vainumäe ja Kristi Ugam esitasid vastuväite, mille kohaselt ei esitatud teadet avaliku arutelu toimumise aja kohta koos teatega maakonnaplaneeringu avaliku väljapaneku kohta nagu näeb ette PlanS § 18 lg 6.

Hiiu maavanem soostus, et vastuväide on põhjendatud.

Järelevalvaja jäi seisukohale, et vastuväide on põhjendatud. Arvestades hilisemalt avaldatud teadete hulka ja ajavahemikku, mis jäi teate ilmutamise ja avaliku arutelu toimumise vahele, leidis Järelevalvaja, et tegemist on menetlusnõude rikkumisega, mis ei saanud mõjutada asja sisulist otsustamist.

Lembit Vainumäe, Uku Pihlak, Kristi Ugam, Jane Tõnurist esitasid vastuväited elektrienergiat puudutava osa kohta, sh maakonnaplaneeringus kavandatud kõrgepingeliinide paiknemise kohta.

Hiiu maavanem selgitas, et kõrgepingeliinide asukoha määramisel on lähtutud uuringust "Hiiumaa elektrivarustuskindluse tõstmise sotsiaalmajanduslik uuring ja tehniline eeluuring", mille raames on läbi viidud sotsiaalmajandusliku mõju hindamine, keskkonnamõju eelhindang ning tehniliste lahenduste eeluuring. Uuringu baasil ning koostöös elektrifirmadega Elektrilevi OÜ, Elering AS, Nelja Energia AS, on leitud optimaalne lahendus Hiiumaa elektrivõrgu arenguks. Maakonnaplaneering on suure üldistusastmega strateegiline dokument, kus on määratud elektriliinide ligikaudsed asukohad ja ei kavandata detailset paiknemist. Maakonnaplaneeringuga ei seata maaomanikele kitsendusi, vaid antakse elektrivõrgu arengu põhimõtted ja kasutustingimused. Elektriliinide rajamiseks tuleb koostada järgnev planeering või projekt, kuhu kaasatakse ka elektriliinide aluste ja elektriliinide kaitsevööndis asuvate kinnistute omanikud. Maakonnaplaneeringu kaalutlusi ja põhjendusi on täpsustatud vastavalt järelevalve käigus kokku lepitud.

Järelevalvaja jäi seisukohale, et kuna maakonnaplaneeringu puhul on tegemist suure üldistusastmega dokumendiga, on selles määratud elektriliinide ligikaudsed asukohad, kuid ei kavandata detailset paiknemist. Maakonnaplaneeringuga ei seata maaomanikele kitsendusi, vaid antakse elektrivõrgu arengu põhimõtted ja kasutustingimused. Konkreetsete elektriliinide rajamiseks tuleb koostada detailsem planeering või projekt, vastavasse menetlusse kaasatakse vastavalt õigusaktides toodud nõuetele ka elektriliinide aluste ja elektriliinide kaitsevööndis asuvate kinnistute omanikud, puudutatud isikud ja avalikkus, kellel on võimalik sobilike lahenduste leidmisel osaleda. Järelevalvaja tegi maavanemale ettepaneku täpsustada maakonnaplaneeringu seletuskirjas toodud kõrgepingeliinide asukoha valiku aluseks olevaid kaalutlusi ja põhjendusi. Maavanem esitas täpsustatud maakonnaplaneeringu Rahandusministeeriumile 06.12.2017 kirjaga nr 12-2/2017/155-12.

Järelevalve teostaja hinnangul on täpsustatud ja põhjendatud seletuskirjas kõrgepingeliinide kavandamise vajalikkust ja nende paiknemist piisavalt.

Kristi Ugam esitas vastuväite Lõuna- ja Lääne-Hiiumaa bussiliinide ebaregulaarseks muutumise kohta.

Hiiu maavanem selgitas, et regulaarse ja ebaregulaarse ühistranspordiühendusega piirkondade määramisel on lähtunud inseneribüroo Stratum poolt 2015. aastal koostatud uuringust „Hiiumaa ühistranspordi mudeli väljatöötamine“ (maakonnaplaneeringu lisa nr 2). Nii uuringu kui ka piletimüügiandmete põhjal (alla 50 inimese) ei ole Lääne- ja Lõuna-Hiiumaa bussiliinidele otstarbekas aastaringselt regulaarset ühistranspordiühendust planeerida.

Järelevalvaja tuvastas järelevalve käigus, et maakonnaplaneeringu ühistranspordiühendust puudutava osa koostamisel s.h regulaarse ja ebaregulaarse ühistranspordiühendusega piirkondade määramisel on lähtunud inseneribüroo Stratum poolt 2015. aastal koostatud tööst „Hiiumaa ühistranspordi mudeli väljatöötamine“. Uuringu kohaselt tuleb regulaarne ühendus tagada suurema nõudlusega liikumissuundadel (üle 50 inimese). Nii uuringu kui ka piletimüügiandmete põhjal ei ole otstarbekas Emmaste-Õngu ja Emmaste-Tohvri lõigul tulenevalt madalast nõudlusest nendele lõikudele aastaringselt regulaarset ühistransporti planeerida. Järelevalvaja jäi seisukohale, et maakonnaplaneeringus toodud transpordi kavandamist käsitlev osa on piisav ega vaja täiendamist.

Käina vald esitas vastuväite, mille kohaselt tuleb Hiiu maakonnaplaneeringu energeetika osa viia kooskõlla riikliku energia arengukava ja Elering AS plaanidega. Käina vald ei ole täpsustanud, millised on vastuolud riikliku energia arengukava, Elering AS plaanide ja Hiiu maakonnaplaneeringus kavandatu vahel, mis tuleks maakonnaplaneeringus kooskõlla viia.

Hiiu maavanem on seisukohal, et kuna maakonnaplaneeringut on koostatud koostöös Elering AS ekspertidega, on planeering Elering AS kavandatuga kooskõlas.

Vabariigi Valitsuse poolt on 19.10.2017 heaks kiidetud Eesti energiamajanduse arengukava aastani 2030, mis näeb muuhulgas ette, et aastaks 2030 saavutatakse taastuvenergia osakaaluks elektri lõpptarbimisel 50 protsenti ja kaugküttemajanduses 80 protsenti. Arengukava punkt 3.2.7 näeb ette, et Eesti siseriikliku tarbimiskoormuse osas vastab 110 kV elektrivõrk üldjoontes tarbijate vajadustele, kuid jätkuvalt tuleb panustada vananevate liinide rekonstrueerimisse ning alajaamade ja koormuskeskuste omavahelise paiknemise optimeerimisele. Arengukava näeb ette, et tagamaks regionaalne tasakaal, on oluline elektri põhivõrgu viimine kõikidesse Eesti maakondadesse.

Järelevalvaja ei tuvastanud järelevalve käigus, et maakonnaplaneeringu energeetika osa ei oleks kooskõlas riikliku energia arengukava ja Elering AS plaanidega.

Kuni 30.06.2015 kehtinud PlanS § 23 lõike 3 punkti 1 järgi oli Rahandusministeeriumi kui järelevalvaja pädevuses kontrollida maakonnaplaneeringu õigusaktidele vastavust, sh kontrollida, kas maakonnaplaneeringu menetlemisel on järgitud planeerimisseaduses ja haldusmenetluses sätestatud nõudeid (PlanS § 1 lg 6) ning anda hinnang maakonnaplaneeringu sisulisele õiguspärasusele ehk maakonnaplaneeringu sisu vastavusele kehtivatele õigusaktidele.

Maakonnaplaneeringut ei kooskõlastanud Emmaste Vallavolikogu ja Pühalepa Vallavolikogu. Pühalepa Vallavolikogu ei ole viidanud vastuolule seadustega ega muude õigusaktidega ja Hiiu Maavalitsus arvestas kõigi Pühalepa Vallavolikogu poolt esitatud ettepanekute ja märkustega. Seega, lähtudes kuni 30.06.2015 kehtinud PlanS § 17 lg -st 4, saab maakonnaplaneeringu lugeda Pühalepa Vallavolikogu poolt kooskõlastatuks vaatamata teistele esitatud ettepanekutele ja märkustele. Emmaste Vallavolikogu on viidanud vastuolule mitmete seadusesätetega. Rahandusministeerium jõudis järelevalve käigus seisukohale, et maakonnaplaneering ei ole vastuolus Emmaste Vallavolikogu poolt välja toodud seadusesätetega. Seega saab maakonnaplaneeringu lugeda Emmaste Vallavolikogu poolt kooskõlastatuks

PlanS § 18 lg 6 kohaselt planeeringu koostamist korraldab kohalik omavalitsus või maavanem teatab vastavas ajalehes planeeringu avaliku väljapaneku ning maakonnaplaneeringu või üldplaneeringu avaliku arutelu toimumise aja ja koha hiljemalt üks nädal enne avaliku väljapaneku algust. Hiiu maakonnaplaneeringu avalik väljapanek toimus 17.06-31.07.2016 ning teade selle toimumisest avaldati 10.06.2016, kuid teade ei sisaldanud informatsiooni avaliku arutelu toimumise aja kohta. Hiiu Maavalitsus ei täitnud siinkohal maakonnaplaneeringu menetlemisel avaliku arutelu teavitamise nõudeid, kuid arvestades hilisemalt avaldatud teadete hulka ja ajavahemikku, mis jäi teate ilmumise ja avaliku arutelu toimumise vahele, leidis Järelevalvaja, et tegemist oli menetlusnõude rikkumisega, mis ei saanud mõjutada asja sisulist otsustamist.

Ülejäänud planeerimismenetluse osas menetlusnõuete rikkumisi ei tuvastatud.

Rahandusministeerium leidis, et maakonnaplaneeringu seletuskiri sisaldab mõningaid tingimusi, mis ei ole kooskõlas kehtiva õigusega või on tingimused sõnastatud ebaselgelt, mistõttu tuleb seletuskirja sõnastust muuta. Täpsustatud maakonnaplaneeringus vastuolu õigusaktidega ei tuvastatud.

PlanS § 13 lõige 1 sätestab, et maakonnaplaneeringut võivad koostada või selle koostamist juhtida vastavate erialade kõrgharidusega spetsialistid, kellele maakonnaplaneeringu koostamist korraldab maavanem on planeeringu koostamise ülesandeks teinud. Järelevalvaja hinnangul on maakonnaplaneeringu koostamisel osalenud vastavate erialade kõrgharidusega spetsialistid.

Vastavalt PlanS § 23 lõike 3 punktile 2 on järelevalve teostaja pädevuses kontrollida maakonnaplaneeringu liigilt üldisemale kehtestatud planeeringule vastavust. Järelevalvaja hinnangul vastab maakonnaplaneering üleriigilises planeeringus sätestatud eesmärkidele ning on kooskõlas üleriigilise planeeringuga Eesti 2030+.

19.12.2017 andis riigihalduse minister kirjaga nr 5-2/3217-1 Hiiu maakonnaplaneeringule heakskiidu ja tegi ettepaneku maakonnaplaneeringu kehtestamiseks.

IV MAAKONNAPLANEERINGU SEOS TEISTE PLANEERINGUTEGA

Maakonnaplaneeringu kehtestamisega kaotab kehtivuse 6.06.2001 korraldusega nr 1-9/259 kehtestatud maakonnaplaneering ning maakonnaplaneeringu teemaplaneeringud „Asustust

ja maakaasutust suunavad keskkonnatingimused“ (kehtestatud 27.02.2004 korraldusega nr 68), „Sotsiaalne infrastruktuur“ (kehtestatud 2.11.2010 korraldusega nr 221) ja „Tuuleenergeetika“ (kehtestatud 14.08.2015 korraldusega nr 1-1/2015/140), mille lahendus on kantud käesolevasse planeeringusse (esitatud lisas nr 6).

Kehtima jääb Hiiu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneering, kehtestatud Hiiu maavanema 20.06.2016 korraldusega nr 1-1/2016/114.

Maakonnaplaneering on aluseks üldplaneeringute koostamisele

V KÄSKKIRJA ÕIGUSLIKUD ALUSED

Käskkiri kehtestatakse lähtuvalt eeltoodud kaalutlustest ning võttes aluseks ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 11¹ lõike 1 ja koosõlas sama seaduse § 1 lõikega 1 ning kuni 01.07.2015 kehtinud planeerimisseaduse § 24 lõikega 6, § 25 lõigetega 2 ja 3, planeerimisseaduse § 71 lõigetega 2 ja 4, ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 1 lõikega 1, §-ga 11 lõikega 3 ja 5 ja § 13 lõikega 1 ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 44 lõikega 1.

VI OTSUS

1. Kehtestada Hiiu maakonnaplaneering 2030+ lisatud kujul;
2. Tunnistada kehtetuks Hiiu maavanema 06.06.2001 korraldus nr 1-9/259 „Hiiu maakonna maakonnaplaneeringu kehtestamine“, 27.02.2004 korraldus nr 68 „Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu kehtestamine“, 02.11.2010 korraldus nr 221 „Maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Maakonna sotsiaalne infrastruktuur“ kehtestamine“, 14.08.2015 Hiiu maavanema korraldusega nr 1-1/2015/140 kehtestatud Hiiu maakonnaplaneeringu teemaplaneering "Tuuleenergeetika".
3. Kehtestatud maakonnaplaneeringuga on võimalik tutvuda Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna Hiiu talituses aadressil Leigri väljak 5, Kärkla, Hiiumaa vald, Hiiumaa, samuti <http://www.maavalitsus.ee/hiiumaaplaneering>;
4. Teha käesolev käskkiri koos maakonnaplaneeringuga teatavaks Hiiumaa Vallavalitsusele, Kaitseministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Maaeluministeeriumile, Haridus- ja Teadusministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile Kultuuriministeeriumile Siseministeeriumile Muinsuskaitseametile, Maanteeametile, Maa-ametile, Päästeametile, Keskkonnaametile, Veeteede Ametile, Politsei- ja Piirivalveametile, Tehnilise Järelevalve Ametile, Põllumajandusametile, Terviseametile, Lennuametile ja Kaitseväe Lääne Malevale seaduses sätestatud tähtaja jooksul;
5. Rahandusministeeriumi ühisosakonnal avaldada teated planeeringu kehtestamisest 14 päeva jooksul kehtestamise päevast arvates Rahandusministeeriumi veebilehel <http://www.maavalitsus.ee/hiiumaaplaneering> ja Ametlikes Teadaannetes ning 30 päeva jooksul ajalehes Hiiu Leht ja Hiiu maakonna kohaliku omavalitsuse üksuse vallalehes.

VII VAIDLUSTAMISVIIDE

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavakstegemisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Kehtestatud maakonnaplaneeringut ei ole võimalik vaidlustada ulatuses, milles see puudutab varem kehtestatud teema- ja osaplaneeringute ning olulise ruumilise mõjuga objekti asukohavaliku ja riiklikult tähtsa ehitise planeeringute sissekandmist uude maakonnaplaneeringusse.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaak Aab
riigihalduse minister

Lisad:
Hiiu maakonnaplaneeringu seletuskiri
Hiiu maakonnaplaneeringu põhijoonis
Lisad 1-7